

2011.
Београд

Горан Петровић

ПОРОДИЧНЕ СТОРИЈЕ

Избор и поговор
Александар Јерков

ЕДИЦИЈА
ПУТЕВИ
РАЗЛИКЕ
Powered by Mono i Manjana

БЛИЖЊИ

00.53

Мора бити да је превалила половина ноћи када га прену куцање. Жена се није ни окренула. Вероватно је негде далеко сањала. Једном, раније, седео је крај ње и посматрао како се мешкољи, дуго буди, како с муком пробија скорелу опну између два света и попут новорођенчета невољко отвара очи у овоме сада.

– Јакове, драги, да само знаш колико сам била одмакла – рекла је тада мазно, протежући се, испод покривача су извирила њена малена стопала.

– Зар није лакомислено предузимати толики пут, а унапред знати да си принуђен на повратак? – питао је он забринут.

Или је желео да себе, пред истом таквом жељом, оправда, завара.

00.59

Куцање се поновило. Устао је, напипао филцане папуче, прикопчао вршно дугме пругасте пиџаме, изашао

из собе, опрезно прошао кроз ходник и дубоко удахнувши, притајен, стао тик уз улазна врата.

Није било неопходно да дуго послуша, куцање се изнова стидљиво поновило. Двоумио се да ли да гвирне, страховао је да онај, са друге стране, не чује подизање капка шпијунке, па да после мора да смишља начин како да га се отараси – када је разазнао испрекидан, молећив нагласак:

– Има ли овде кога?

– Има ли кога...

– Отворите...

– Забога, отворите...

И мада није знао зашто чини нешто тако непромишљено – повукао је шкргутава резу. Смакао је ситан чекет сигурносног, челичног ланца. Окренуо је и вертхајм браву и кључ, притиснуо хромирану кваку, одшкринуо врата...

Слаба светлост из стана, углавном од десетина жмиркавих контролних лампица сваковрсних електричних уређаја, није била довољна да растера толики намот мрака. Ипак, убрзо је видео, свега два корачаја испред њега, налазио се погнут старац, одевен само у неку врсту кошуље, од оних без крагне, до колена дугачке, распараног поруба, испраних боја. На ногама је имао полудубоке ципеле, незавезаних пертли, превелике за најмање три броја.

– Овако доцкан?! – једва је процедио Јаков, само га је неодређена блискост посетиочевих црта лица спречила да не каже штогод грубље.

– Праштајте – старац је постиђено оборио главу.

01.07

– Добро... – хтео је да прекине бесмислено стајање на вратима, хладна ноћ се врзала околу голих глежњева. – Која невоља? Да вам није позлило?

– Не – уздахнула је прилика у кошуљи.

– Хајде, реците... – пожуривао га је Јаков.

– Ја сам се, знате, ја сам...

– Шта? – питао је Јаков стрпљивије. – Шта вам се догодило?

– Изгубио сам се! – напокон је старац подигао главу. – Сишао сам, не могу да се дозовем одакле и зашто... Сишао сам и сада не умем да се вратим...

01.18

Није био сигуран да је осетио сажаљење. Опет, није тек тако могао да залупи врата. Уосталом, као да га је већ виђао. Нема сумње да је из истог улаза. Сада се већ сећао тих упалих прса, изражених кључних костију, повијених рамена, нешто дуже, сасвим беле, замршене косе, тог помало заводњеног погледа... Сутра би му за цело замерио да није хтео да помогне суседу, па још човеку у годинама.

Одлучио се. Искорачио је из стана. Да не пробуди укућане, обазриво је затворио врата. Окуражена, из стотине углова јурнула је тама, до сабласних сени оглодавши ионако мршаве изгледе видела. Потражио је прекидач, али је он само злокобно клоцнуо, степенишна расвета није радила, станари годинама нису могли да се договоре око замене прегорелог аутомата. Једини ослонац био је светларник, ако се тако могао назвати

простор деценијама испуњаван отпацима, наизглед старији и од зграде која као да је око њега подигнута.

– Немојте бринути – изговорио је полако, ваљда да сузбије сопствено кајање. – На којем спрату живите?

– Рекао сам вам... Не сећам се... – одвратио је старац.

– А како се зовете?

– Не, ни то не знам, добри мој човече... Као да никада нисам ни имао лично име... – готово је зајецао изгубљеник. – Опростите...

01.36

Однекуд је вукла промаја. Развлачила подрумску мемлу, воњ лоше опраних качица за кисели купус, устајали запах дуванског дима и спремања вечерњих obroка. Јаков је пожелео да се врати по прслук. Али, тако ће само продужити ову непријатност. Досећао се ко бори на нижим спратовима, а ко на оним више његовог стана. Поименце их није знао. Питање је да ли се, икада, са било којим од тих људи упознао? Вероватно јесте, но свакако веома давно. Ликови. Да, неких се лица опомињао. Јављао им се, када није било друге, у холу зграде. Једно од њих је, без сумње, припадало и том несрећнику. Узео га је под руку и насумице кренуо...

Пели су се споро. Собне папуче су трапарале. Старчеве независане ципеле су запињале о степенике. Улаз се пунио муклом лупом.

– Немате кључеве. Дакле, врата су остала отворена...

– рекао је тек да нешто каже.

01.51

Ни сам није знао зашто, на наредном спрату се нису заустављали. Старац је тешко дисао. Можда уздисао. Јаков се питао да ли је згрбљен од година или му је рођење на леђа натоварило то тужно бreme. Сада му је било јасно да осећа самилост. Али, зар је морао да покуца баш на његова врата. У улазу има преко стотину станова. Колико има спратова, није знао. Он је на деветом. Они горе га нису занимали. Ипак, слутио је, грађевина је била висока, превисока. У неколико наврата је и надзиђивана. Савремена Вавилонска кула. Спрва су наводно смерно тражили сагласност станара, а после их нико ништа није питао. Било је нових поштанских сандучића, изукрштаних металних скела, цвикераша са нивелирима и плановима на провидноплавом папиру, чекрка и дизалица, псовки мајстора, камара дасака за оплату, довикивања тесара и инсталатера, грумуљица и грумуља малтера, цеви разноразних промера, гвожђа у облику потковица и клинова, пиљевине, свежњева трнаца апарата за заваривање, оборених гнезда, разлетелих пера, мртвих птица, казана са усклобучалим катраном; непрестано су стизали нови камиони, полегли од арматуре, блокова и свеже изливених, монтажних делова унутарњих зидова...

Сапутник је ћутао. Само је веома чујно дисао. Као да је вас био сатворен од нечег шуштавог...

У једном од рамова светларника недостајало је стакло. Јаков је на тренутак оставио старца. Околишећи је провукао главу и погледао. Грехота. Као у прозуклом дубу. Наместо беле стржи, ретки титраји. У дну гомила свега, свачега.

Време се троши. Из мехура у мехур неповратно отиче. Требало би да се одмара. А не да се по мраку пентра са убогим, да бесциљно гаца по степеницама, да се саплиће о блатњаве отираче, празне винске боце, кутије, гајбице, покварене шпорете, проваљене двоседе и другу старудију изнету на стајалишта. Најзад, зна ли он куда то иду? Да ли је могуће да овај несрећник нема никога од својте?

– Ха-џи-та-на-си-је-вић – срицао је натпис са месингане плочице.

Старац је слегнуо раменима.

– Данило Ал. Видаковић, овлашћени и заклет судски тумач? – једва је прочитао на наредним вратима.

Старац је одрицао главом.

– Маржик?

– Аврамовић? Зорка и Светозар?

– Клашња? Службеник?

– Сидор Исидорович?

– Мрсаћ?

– Шојка?

– С болом и тугом обавештавамо родбину и пријатеље да је дана...

– Трајан – Трајче Трајкоски?

– Зечина?

– Jovan Forcan? Penzioner?

– Милин? Дипломирани инжењер хидроградње?

– Љубисавић, звони једанпут дуго? Динић, звони двапут кратко?

– Остраћанин?

– Голубан Ћук?

– 187?